

มหาสงกรานต์

นางดานอสังการเมืองนคร

ประจำปี 2569

11 - 14 เมษายน 2569

ณ สนามหน้าเมือง หอพระอิศวร และสวนสาธารณะศรีธรรมมาศกราช
อ.เมืองนครศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช

กำหนดการ มหาสงกรานต์ นางดานอลังการเมืองนคร ประจำปี 2569 ระหว่างวันที่ 11-14 เมษายน 2569

วันที่ 11 เมษายน 2569

เวลา 07.00 น. - พิธีถวายราชสักการะพระราชนุสาวรีย์พระเจ้าศรีธรรมมาโคกราช

วันที่ 12 เมษายน 2569

เวลา 09.00 น. - พิธีพลีกรรมน้ำศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 6 แหล่ง

เวลา 16.15 น. - นำน้ำศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 6 แหล่ง เข้าสู่ประรำพิธี ณ สนามหน้าเมือง

เวลา 16.45 น. - พิธีพุทธาภิเษกน้ำศักดิ์สิทธิ์

วันที่ 13 เมษายน 2569

เวลา 08.30 น. - ขบวนแห่อัญเชิญพระพุทธรูปศักดิ์ จากวัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ไปสู่ประรำพิธี ณ สนามหน้าเมือง

เวลา 10.00 น. - พิธีสมโภชพระพุทธรูปศักดิ์ และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ

เวลา 13.00 น. - ประชาชนร่วมสรงน้ำพระพุทธรูปศักดิ์ และเล่นน้ำสงกรานต์ต่อโม่งคั่นามงคล

วันที่ 14 เมษายน 2569

เวลา 10.00 น. - ประชาชนร่วมสรงน้ำพระพุทธรูปศักดิ์ และเล่นน้ำสงกรานต์ต่อโม่งคั่นามงคล

เวลา 18.30 น. - พิธีเปิดฟ้า เปิดดิน เปิดขบวนแห่ "นางดาน อลังการเมืองนคร" ณ ศาลหลักเมือง

เวลา 19.00 น. - ขบวนแห่เคลื่อนออกจากศาลหลักเมือง มุ่งสู่หอพระอิศวร

เวลา 20.00 น. - การแสดงแสง สี เสียง ชุด "นางดาน อลังการเมืองนคร THE ONLY IN THAILAND"

พระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช ณ สวนสาธารณะศรีธรรมมาโศกราช

พระเจ้าศรีธรรมมาโศกราชเป็นปฐมกษัตริย์เป็นต้นราชวงศ์ปทุมวงศ์แห่งอาณาจักรตามพรลิงค์เป็นผู้สร้างเมืองนครศรีธรรมราชจากชุมชนเดิมซึ่งมีชื่อเรียกว่า “ตามพรลิงค์” บนหาดทรายแก้ว (บริเวณตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชในปัจจุบัน) ด้วยประวัติความเป็นมาที่สำคัญนี้ จึงเป็นที่มาของชื่อสวนสาธารณะ “ศรีธรรมมาโศกราช” ตั้งขึ้นเพื่อระลึกถึงคุณูปการอันยิ่งใหญ่ ของพระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช ผู้สถาปนาอาณาจักรนครศรีธรรมราชแห่งนี้

ที่มา: พิพิธภัณฑ์ เมืองนครศรีธรรมราช

แหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ ทั้ง 6 แหล่ง

หกแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์
บ่อน้ำพระลาน
บ่อเสมาเมือง
บ่อสามแครงกล้า
ดื่มน้ำครั้งใด
บ่อประตู่ขาว
ห้วยปากนาคราช
น้ำกลางคิริ
ซื้อห้วยมหาชัย

อิทธิฤทธิ์ลือเลื่อง
ดีด้านปราชญ์เปรื่อง
แก้เรื่องคุณไสย
วัดเสมาไชย
มีชัยอำนาจ
จำวไสยศาสตร์
แคล้วคลาดคุ้มภัย
ราศรีสดใส
เทพให้อวยพร

พิธีแทงหยวก

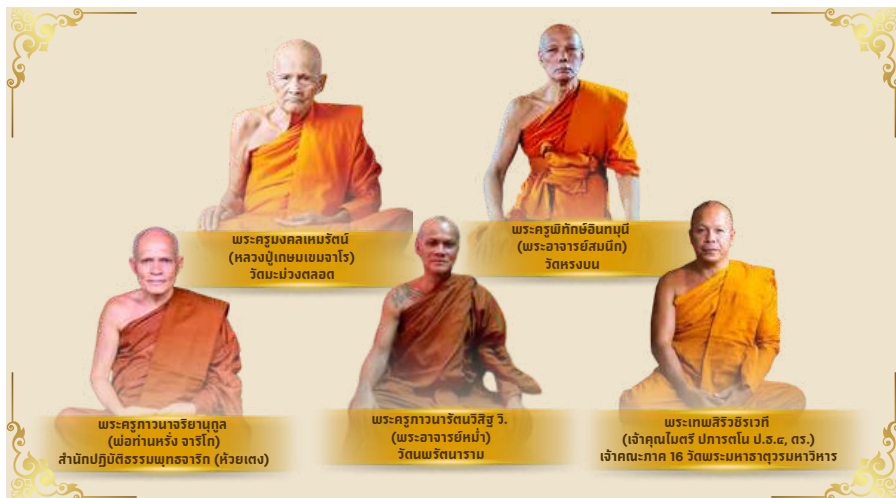
การสลักหยวกหรือการแทงหยวก เป็นงานฝีมือช่างประเภทหนึ่งที่อยู่ในช่างสิบหมู่ ประเภทช่างสลักของอ่อน ย้อนหลังไปประมาณ 20-30 ปี ขึ้นไป มีประเพณีที่เกี่ยวกับการแทงหยวกกล้วยอยู่ 2 อย่าง คือ การโกนจุกและการเผาศพ (โดยเฉพาะศพผู้ที่มีฐานะปานกลาง) งานโกนจุกหรือประเพณีการโกนจุกจะมีการจำลองเขาพระสุเมรุ ตามความเชื่อ แล้วตกแต่งภูเขาด้วยรูปสัตว์ต่างๆ ส่วนภูเขาพระสุเมรุจะตั้งอยู่ตรงกลางร้านม้า ซึ่งทำโครงสร้างด้วยไม้แล้วหุ้มด้วยหยวกกล้วยและสลักเป็นลวดลายต่างๆ ประเพณีการเผาศพก็เช่นกัน จะทำร้านม้าซึ่งทำโครงสร้างด้วยไม้แล้วประดับด้วยหยวกกล้วยและสลักอย่างงดงาม

การสลักหยวกหรือการแทงหยวกนั้น ผู้ที่เป็นช่างจะต้องได้รับการฝึกหัดจนเกิดความชำนาญพอสมควรเพราะการสลักหยวกกล้วยนั้น ช่างจะไม่ว่าดลวดลายลงไปก่อน จับมีดได้ก็ลงมือสลักกันเลยทีเดียวจึงเรียกตามการทำงานนี้ว่า “ การแทงหยวก ” ประกอบกับมีคติที่ใช้มีปลายแหลมเมื่อพิจารณาดูแล้วก็เหมาะสมที่จะเรียกว่า “ แทงหยวก ” ต่อมามีการศึกษาวิจัยงานแทงหยวก และผู้วิจัยเสนอให้ใช้คำเรียกงานแทงหยวกว่า “ จำหลักหยวก ”

พิธีพุทธาภิเษกน้ำศักดิ์สิทธิ์ โดยเกจิอาจารย์ชื่อดังเมืองนคร

บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์วัดหน้าพระลาน

ประวัติความเป็นมา

ในครั้งโบราณนั้น เมื่อต้องการใช้น้ำพระพุทธรูปองค์ประกอบพระราชพิธี เช่น น้ำอภิเษก น้ำบรมราชาภิเษกและน้ำพิพัฒน์สัตยา เป็นต้น เจ้าเมืองก็จะให้ราชบุรุษไปพลีกรรมเพื่อเอาน้ำจากแหล่ง น้ำศักดิ์สิทธิ์ ทั้ง 6 แหล่งมาประกอบพิธีทุกครั้งไป แหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 6 แหล่งมีที่มาและความสำคัญดังนี้

บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์วัดหน้าพระลาน

ชาวบ้านเชื่อว่าน้ำในบ่อนี้สามารถใช้ผสมยารักษาโรคและใช้ประพรมขับภูติผีปีศาจได้ด้วย จึงนิยมตักน้ำในบ่อนี้ไปใช้ดื่มกินตามความเชื่อของตน ในปีพ.ศ.2431 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้ และได้เสด็จประพาสประทับแรม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งขณะนั้นเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม) เป็นเจ้าเมืองพระองค์ทรงทราบเรื่องราวบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์วัดนี้ จึงได้เสด็จพระราชดำเนินมายังวัดหน้าพระลาน ทรงตักน้ำในบ่อนี้ด้วยภาชนะซึ่งทำด้วยใบจาก (หมาจาก) ด้วยพระองค์เองและทรงเสวยด้วย

ในอดีตครั้งกรุงศรีอยุธยา เจ้าเมืองนครศรีธรรมราช เคยอัญเชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์จากบ่อแห่งนี้เพื่อเข้าสู่พิธีและพระราชพิธีต่างๆ เช่น พิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาของเมืองนครศรีธรรมราช และอัญเชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์จากบ่อแห่งนี้เข้าสู่งานพระราชพิธีท้าวสุริยาภิเษก เมื่อ ปี พ.ศ.2447 (รัชกาล ที่ 5) และพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ในราชวงศ์จักรี

บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์วัดเสมาเมือง

ตั้งอยู่ทางทิศอีสานของวัด เป็นบ่อน้ำที่สร้างขึ้นพร้อมกับการตั้งวัดเสมาเมือง หมายถึงหลักเมืองเป็นสถานที่บอกเรื่องราวต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วัดเสมาเมือง ตามทะเบียนวัดของจังหวัดนครศรีธรรมราช สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.1318 เป็นวัดที่สร้างขึ้นเป็นอันดับที่ 2 รองจากวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีหลักศิลาจารึกหลักที่ 23 ซึ่งขุดพบที่วัดเสมาเมืองแห่งนี้ ชาวบ้านเชื่อกันว่าบ่อน้ำแห่งนี้ ตั้งอยู่ภายในเขตธรณีสงฆ์ อันเป็นแดนของพระพุทธศาสนา และในอดีตเคยเป็นศาสนาพราหมณ์ ที่ได้เข้าสู่นครศรีธรรมราช ราวศตวรรษที่ 10-12

ก่อนกลายเป็นวัดในพระพุทธศาสนา และเชื่อว่าบ่อน้ำนี้มีอายุก่อนตั้งวัดเสมาเมือง เป็นบ่อน้ำในศาสนาสถานของศาสนาพราหมณ์ จึงมีความเชื่อว่าใครที่ได้ดื่มกินน้ำในบ่อนี้ ก็สามารถแก้คุณไสย ภูตผีปีศาจได้ จึงเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ 1 ใน 6 แห่งของนครศรีธรรมราช และทางการได้ตักน้ำในบ่อนี้ เข้าสู่พิธีและพระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาของเมืองนครศรีธรรมราช และอัญเชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์จากบ่อน้ำแห่งนี้เข้าสู่งานพระราชพิธีอภิเษกในรัชกาลที่ 5 และพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระมหากษัตริย์ราชเจ้าทุกพระองค์ในราชวงศ์จักรี

บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์วัดเสมาไชย

อยู่ทางด้านทิศเหนือของวัดเสมาเมือง บ่อน้ำตั้งอยู่ทางทิศอีสานของวัด เช่นเดียวกับวัดเสมาเมือง “เสมาไชย” หมายถึง เครื่องหมายของการชนะ ในอดีตพระเจ้าศรีธรรมไตรราช กษัตริย์เมืองนคร ได้สร้างวัดนี้ขึ้นหลังจากได้กรีธาทัพไปตีหัวเมืองฝ่ายใต้และได้รับชัยชนะกลับมา จึงได้บูรณะวัดเสมาไชยเป็นที่ระลึกเพื่อเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง จึงทำให้น้ำศักดิ์สิทธิ์ในบ่อน้ำวัดเสมาไชยได้ถูกนำไปใช้เป็นบ่อพระพุทธรูป ประพรมให้แก้ทหารหรือให้ทหารดื่มน้ำเพื่อออกสงคราม ในคราวที่เจ้าพระยาแสนน้อยได้กรีธาทัพไปตีไทรบุรีก็นำน้ำศักดิ์สิทธิ์บ่อน้ำเข้าพิธีพุทธาภิเษก ประพรมให้ทหารและให้ทหารดื่มน้ำบ่อน้ำเพื่อไปทำสงครามกับเมืองไทรบุรี และได้รับชัยชนะกลับมาชาวนครจึงเชื่อว่าน้ำบ่อน้ำ ผู้ใดได้ดื่มน้ำจะได้รับชัยชนะในทุกคราว

ในอดีตจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้อัญเชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์จากบ่อแห่งนี้ เพื่อเข้าพิธีและพระราชพิธีต่างๆ เช่น พิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาของเมืองนครศรีธรรมราช และอัญเชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์จากบ่อแห่งนี้ เข้าประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระมหากษัตริย์ราชทุกพระองค์ในราชวงศ์จักรี

บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์วัดประตูลำ

ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลคลัง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช (ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นวัดร้าง และได้ใช้พื้นที่เป็นโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ ณ นครอุทิศ ”) ปัจจุบันทางราชการได้ใช้สถานที่วัดนี้เป็นโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราชไปแล้ว บ่อน้ำที่วัดประตูลำ เดิมเป็นบ่อน้ำลึกอยู่หลังโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช

แต่ครั้งโบราณน้ำในบ่อนี้ได้รับการปลุกเสก โดยเจ้าอาวาสรูปสำคัญของวัดนี้เป็นเจ้าอาวาส ที่มีอิทธิฤทธิ์มากเชี่ยวชาญทางไสยศาสตร์ น้ำในบ่อนี้เป็นน้ำที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นสิริมงคลใช้ในการ ทำน้ำพระพุทธรูปในพระราชพิธีต่างๆ เช่น น้ำอภิเษกพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และน้ำ พระพิพัฒน์สัตยา เป็นต้น

น้ำห้วยเขมहाชัย

เป็นลำห้วยที่มีน้ำไหลมาจากเขมहाชัย ผ่านลงมาทางแนวป่าในบริเวณที่เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ต้นน้ำอยู่ในเขตหมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ลำห้วยนี้เรียกตามชื่อของภูเขมहाชัย อันหมายถึงชัยชนะอันยิ่งใหญ่ที่ชาวเมืองนครศรีธรรมราชในช่วง พ.ศ.1900-2000 มีชัยต่อชาวที่มาทำสงครามกับชาวนคร ถือเป็นน้ำที่มีโชคชัย ใช้เป็นน้ำในพระราชพิธีต่างๆ เช่น น้ำพระพุทธมนต์ น้ำพระบรมราชาภิเษกน้ำพระพิพัฒน์สัตยา เป็นต้น โดยนำไปรวมกับน้ำบ่ออื่นๆ ที่มีในตัวเมืองนครศรีธรรมราช

น้ำห้วยปากนาคราช

เป็นห้วยที่มีความคดเคี้ยวเหมือนตัว “พระยานาคราช” อยู่ที่ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช น้ำจากลำห้วยนี้ ไหลออกมาจากแก่งหินที่มีลักษณะเหมือนปากพระยานาคไหลตลอดปี ตั้งแต่โบราณมาเชื่อว่าน้ำในห้วยนาคราชเป็นน้ำที่ศักดิ์สิทธิ์และสำคัญเหมือนกับน้ำจากแหล่งอื่น ๆ 5 แหล่งข้างต้น น้ำจากลำห้วยนี้ใช้เป็นน้ำพระพุทธรณ์ และพระราชพิธีร่วมกับน้ำทุกแหล่งที่กล่าวมา

ตรงจุดที่ตักน้ำในห้วยปากนาคราช มีลักษณะเป็นแอ่งน้ำที่มีทางน้ำเล็ก ๆ หลายสายไหลมารวมกัน ที่ใกล้จุดนี้มีต้นไม้อยู่สามชนิด คือ

- ต้นใบแฉ็ด 1 หมู่
- กอไผ่ลำเล็ก 1 กอ
- หวาย 1 กอ

เจ้าเมืองนครเคยจัดให้มีคนเฝ้ามิให้ใครตัดต้นไม้ทั้งสามชนิดนี้ โดยเด็ดขาด ทั้งนี้เพราะเมื่อเวลาใช้น้ำมาเสวย หรือใช้ในพระราชพิธีนั้น ให้ตัดไผ่มาทำกระบอกล้างน้ำ ใช้ใบแฉ็ดทำจุกปิดปากกระบอกล้างน้ำ และใช้หวายมัดกระบอกล้างน้ำเข้าด้วยกัน

พระพุทธสิหิงค์

ตำนานหรือประวัติพระพุทธสิหิงค์ได้มีท่านผู้เรียบเรียงไว้แล้วหลายท่าน เช่น พระโพธิ์รังสี ปราชญ์แห่งเมืองเชียงใหม่ ได้เขียนเป็นภาษามคร รวบรวม พ.ศ.1960 และบรรยายเรื่องราวจนมาถึง พ.ศ.2454 สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงนิพนธ์ต่อจากพระโพธิ์รังสี มาจนถึงสมัยหลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ ได้เรียบเรียงใหม่เป็นตำนานย่อและกล่าวข้อวิจารณ์ ในทางโบราณคดี

ส่วนที่ผู้เขียนได้นำกล่าวมานี้ได้อ้างถึง "ตำนานพระพุทธสิหิงค์" ของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ เขียนขึ้นเนื่องด้วยได้มีการรวบรวมข้อเท็จจริง ที่ท่านผู้รู้ทั้งหลายเหล่านั้นได้ค้นคว้าแล้วมา เรียบเรียงไว้ให้เป็นตำนานที่อ่านง่าย เพื่อความสะดวกและเข้าใจแก่ผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาทั่วไป

พระพุทธสิหิงค์ เป็นพระพุทธรูปที่กษัตริย์ลังกาได้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.700 ได้อัญเชิญเข้ามาสู่ประเทศสยาม ในสมัยพ่อขุนรามคำแหง ฉะนั้นจึงต้องนับว่าพระพุทธสิหิงค์ เป็นพระพุทธรูป คู่บ้านคู่เมือง ของประเทศสยามอย่างแท้จริง แต่ในเมืองไทย พระพุทธรูปที่ทรงพระนามว่า พระพุทธสิหิงค์นั้นมีอยู่ 3 องค์ 3 แห่ง คือ

พระพุทธสิหิงค์ องค์ที่ 1

เป็นพระพุทธรูปปางนั่งขัดสมาธิสูง 96 ซม. หน้าตักกว้าง 66 ซม. หล่อด้วยสัมฤทธิ์ ปิดทองคำเปลว พระสรริระได้สัดส่วนและงดงามที่สุดจะหาพระพุทธรูปโบราณในเมืองไทยที่งดงาม และได้สัดส่วนเทียมพระพุทธสิหิงค์องค์นี้มิได้เลย ตามตำนานกล่าวว่า พระพุทธสิหิงค์ องค์นี้ศิลปะสุโขทัยประดิษฐานในพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ กรุงเทพมหานคร

พระพุทธสิหิงค์ องค์ที่ 2

เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองเชียงใหม่ มีความสำคัญ คู่กับพระพุทธสิหิงค์ในกรุงเทพฯ และเมืองนครศรีธรรมราช เป็นพระพุทธรูปที่งดงามมาก องค์นี้ศิลปะเชียงแสน พระพุทธสิหิงค์เชียงใหม่ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ขัดสมาธิเพชร หล่อด้วยสัมฤทธิ์ปิดทองคำเปลว หน้าตักกว้าง 40 นิ้ว ศิลปะเชียงแสนรุ่นแรกปัจจุบัน ประดิษฐานในวิหารลายคำ วัดพระสิงห์ จ.เชียงใหม่

พระพุทธรูป

พระพุทธรูป องค์ที่ 3

เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่ คู่บ้านคู่เมืองนครศรีธรรมราช มีความสำคัญคู่กับพระพุทธรูปเมืองเชียงใหม่ และ กรุงเทพมหานคร เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ขัดสมาธิเพชร แบบขนมต้มมีพระพักตร์กลม อมยิ้ม พระอุระอวบอ้วน หล่อด้วยสัมฤทธิ์ ปิดทองหน้าตักกว้าง 14 นิ้ว สูง 16.8 นิ้ว นับเป็นพระพุทธรูปสำคัญคู่บ้านคู่เมืองมาแต่โบราณกาล ประดิษฐานอยู่ในบุษบกไม้ ณ หอพระพุทธรูป ตั้งอยู่ระหว่างศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช กับศาลากลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช องค์นี้ศิลปะศรีวิชัย

พระพุทธรูปทั้ง 3 องค์ 3 สมัย 3 ภาค สร้างในสมัยเดียวกัน ผู้สร้างคือมหาชาติรัลลังกา 3 พระองค์ ทรงสร้างเมื่อ พ.ศ.700 พระพุทธรูป ที่ประดิษฐานอยู่ที่นครศรีธรรมราชนี้มีลักษณะตามแบบสกุลช่างท้องถิ่น เรียกว่า แบบขนมต้ม คือมีพระพักตร์กลม อมยิ้ม พระอุระอวบอ้วน ประทับนั่งในท่าขัดสมาธิเพชร ชายสังฆาฏิสั้นระดับพระถัน เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของชาวนครศรีธรรมราช เป็นพระพุทธรูปที่มีพระรูป และสัดส่วนที่งดงามมาก

อุโมงค์น้ำมงคล

เล่นน้ำสงกรานต์อุโมงค์น้ำมงคล

วันที่ 13 เมษายน 2569 เวลา 13.00 - 21.00 น.

วันที่ 14 เมษายน 2569 เวลา 10.00 - 18.00 น.

ถนนราชดำเนิน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความหมายของนางกระดาน

ความหมายของนางกระดานแผ่นที่ 1

นามว่าพระอาทิตย์ พระจันทร์

พระอาทิตย์ หรือพระสุริยา เป็นผู้สร้างกลางวัน เป็นผู้ให้แสงสว่างและความร้อน แก่โลกมนุษย์และดาวเคราะห์อื่นๆ ด้วยการชักรถม้าเคลื่อนไปในจักรวาลไม่มีวันหยุด ให้พลังงานแก่สรรพสิ่งที่มีชีวิตทั้งปวง ก่อให้เกิดวัฏจักรแห่งดินฟ้าอากาศเป็นฤดูกาลถือเป็นเทพที่มีคุณูปการต่อการอยู่รอดของสรรพสัตว์พระจันทร์ หรือ “รัชนีกร” เป็นเทพผู้สร้างกลางคืน เป็นสัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ และงดงามอ่อนละมุน ถือเป็นเทพผู้อำนวยให้สิ่งมีชีวิตทั้งหลายได้พักผ่อน และผสมพันธุ์สืบมาถึงปัจจุบัน

ที่มา: <https://www.museumthailand.com>

ความหมายของนางกระดาน

ความหมายของนางกระดานแผ่นที่ 2

นามว่าพระแม่ธรณี

เทพองค์นี้มีหน้าที่รองรับน้ำหนักของสรรพสิ่ง และพยุสิ่งทั้งหลายสิ่งทีพระอิศวรสร้างไว้ในจักรวาล ให้ดำรงอยู่เป็นเสมือนพ่อแม่ของเทพทั้งหลาย รองรับทุกอย่างโดยไม่รังเกียจ เป็นเทพผู้สะสมคุณงามความดีทั้งปวง เมื่อครั้งที่พระพรหมสร้างโลก และขอให้พระอิศวรไปรักษาโลก พระอิศวรทรงหวั่นไยว่าโลกไม่แข็งแรงจึงมีการทดสอบโดยหยั่งพระบาทลงมา ซึ่งหากหยั่งทั้งสองพระบาทเกรงว่าโลกจะแตกจึงหยั่งพระบาทมาเพียงข้างเดียว

และในการนี้มีพระธรณีได้เข้ามาทำหน้าที่รองรับพระบาทของพระอิศวรเอาไว้ จากพุทธประวัติได้กล่าวถึงเกียรติคุณพระธรณีอยู่ตอนหนึ่งว่า เมื่อวันเพ็ญเดือนหกก่อนพุทธกาล พระยาวัตติมารมาขัดขวาง มิให้พระสิทธิตถะตรัสรู้จนตรัสมาสัมผัสโพธิญาณ มีการโต้เถียงทวงสิทธิ์โพธิบัลลังก์กัน พญามารจึงให้รีพล่ายยิพระสิทธิตถะ หวังให้พระสิทธิตถะลุกหนีหรือม้วยมรณ เหตุการณ์นี้พระธรณีได้สดับอยู่ เห็นจริงว่าพระสิทธิตถะมีเจตนากระทำเพื่อมวลมนุษย์โดยแท้ จึงปรากฏกายขึ้นข้างบัลลังก์ได้รั่มโพธิ์ที่พระสิทธิตถะประทับแล้วก็ปิดน้ำในโมฬีแห่งตน กระแสล็กที่หล่อออกจากเศาแห่งพระธรณี นองท่วมประคุดห้วงมหาสมุทร ในที่สุดเสนามารก็ตาย พระสิทธิตถะจึงสำเร็จจนตรัสมาสัมผัสโพธิญาณ

ที่มา : <https://www.museumthailand.com>

ความหมายของนางกระดาน

ความหมายของนางกระดานแผ่นที่ 3

นามว่าพระแม่คงคา

เทพองค์นี้เป็นธิดาองค์แรกของพระหิมาวัตกับนางเมนา พระสวามีของพระคงคาคือ พระอิศวร พระคงคาเป็นเทพผู้อำนวยความชุ่มฉ่ำสมบูรณ์ให้แก่สรรพสิ่ง แต่เดิมอยู่บนสวรรค์ เพิ่งจะลงมาสู่โลกมนุษย์ ในครั้งที่ท้าวภคิธรสำเร็จการพิธีอัญเชิญให้ลงมาชำระอัฐิโอรสท้าวสักระ ที่ถูกท้าวภิลันธนาถด้วยฤทธิ์เป็นเพลิงไหม้ตาย จึงจำเป็นต้องใช้น้ำจากพระคงคาบนสวรรค์ มาชำระอัฐิ จึงจะหมดบาปไปบังเกิดในสวรรค์ได้อีก

ที่มา : <https://www.museumthailand.com>

พิธีโล้ชิงช้า

เป็นส่วนหนึ่งของพระราชพิธีตรียัมพวาย ตรีปวาย เป็นการต้อนรับพระอิศวรซึ่งเป็นหนึ่งในสามเทพเจ้าของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เชื่อกันว่าพระอิศวรจะเสด็จลงสู่โลกในวันขึ้นเจ็ดค่ำเดือนยี่ วันนั้นจะมีการแห่พระเป็นเจ้าไปถวายพระพรพระเจ้าอยู่หัว

เมื่อพระเป็นเจ้าเสด็จลงมาสู่โลกมนุษย์ก็ได้เชิญเทวดาองค์อื่นๆ มาเฝ้าและมาร่วมพิธีด้วย ได้แก่ พระอาทิตย์ พระจันทร์ พระคงคา และพระธรณี พราหมณ์จะแกะรูปสัญลักษณ์ของเทวดาแต่ละองค์เป็นเทวรูปลงในไม้กระดานสามแผ่นเพื่อทำการบูชาในเทวสถาน แล้วจากนั้นจะนำไปปักในหลุมหน้าโรงพิธีนั่งดูโล้ชิงช้าหันหน้ากระดานเข้าหาตำแหน่งที่มีพระยายืนชิงช้านั่ง เรียกว่ากระดานลงหลุม ในวันขึ้น 8 ค่ำ เดือนยี่

พระราชพิธีตรียัมปวายนี้จะกระทำในเทวสถานสำหรับพระนคร 3 เทวสถาน คือ เทวสถานพระอิศวร เทวสถานพระมหาวีหนเศวร และเทวสถานพระนารายณ์ โลกบาลทั้งสี่ (พระยายืนชิงช้า และนาฬิกวัน) จึงต้องโล้ชิงช้าถวายและรับน้ำเทพมนตร์ด้วย

แต่เดิมนั้นพระราชพิธีตรียัมปวายจะจัดในเดือนอ้าย (ประมาณเดือนธันวาคม) ครั้นล่วงเข้าสู่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ จึงได้เปลี่ยนมาจัดในเดือนยี่ (ประมาณเดือนมกราคม) พิธีนี้ถือเป็นพิธีขึ้นปีใหม่ของพราหมณ์ ซึ่งในหนึ่งปีพระอิศวรจะเสด็จมาเยี่ยมโลก 10 วัน พราหมณ์จะประชุมที่เทวสถานพระอิศวร แล้วผูกพรตชำระกาย สระเกล้า เตรียมรับเสด็จพระอิศวร

line @ nakhoncity

www.nakhoncity.org

facebook : ศูนย์ประชาสัมพันธ์ สำนักงานเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

สำนักงานเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โทร. 075-809-571

1080 ตำบลคลัง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000